

13.04.2022

Ärende/5

§ 86

Ändring av förvaltningsstadgan, behandling av fullmäktigemotioner

HEL 2020-013928 T 00 01 00

Beslut

Stadsfullmäktige godkände förvaltningsstadga för Helsingfors stad i enlighet med bilaga 1 från och med 1.5.2022.

Behandling

Förslag om återremiss

Ledamoten Jussi Halla-aho understödd av ledamoten Nuutti Hyttinen föreslog att ärendet ska återremitteras för ny beredning med följande motivering:

Ledamöterna kan antingen presentera sin motion i fullmäktige när den lämnas in eller kommentera det svar motionen fått i nämnden oberoende av motionens innehåll, betydelse och antalet undertecknare. Någon egentlig diskussion behöver inte tillåtas i detta sammanhang.

7 omröstningen

Fortsatt behandling av ärendet JA, återremiss NEJ

JA-förslag: Behandlingen fortsätter

NEJ-förslag: Ledamoten Jussi Halla-ahos förslag om återremiss

Ja-röster: 76

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Nita Austero, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Maaret Castrén, Jussi Chydenius, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Nora Grotenfelt, Oona Hagman, Juha Hakola, Timo Harkka, Atte Harjanne, Harry Harkimo, Joel Harkimo, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Jenni Hjelt, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Anna Karhuma, Arja Karhuvaara, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Laura Kolehmainen, Vesa Korkkula, Heimo Laaksonen, Ajak Majok, Petra Malin, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Maria Ohisalo, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Anni Sinnemäki, Johanna Sydän-

13.04.2022

Ärende/5

maa, Ilkka Taipale, Tuomas Tuomi-Nikula, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Nej-röster: 8

Jussi Halla-aho, Nuutti Hyttinen, Erkki Karinoja, Laura Korpinen, Mikko Paunio, Mika Raatikainen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Juhani Strandén

Blanka: 1

Marko Kettunen

Stadsfullmäktige fortsatte behandlingen av ärendet.

Motförslag

Ledamoten Titta Hiltunen understödd av ledamoten Sami Muttilainen föreslog att förslaget ändras så att antalet ledamöter som behöver underteckna en motion från 25 till 20. Motionssystemet behöver bli smidigare, men 25 underskrifter är en för stor ökning.

Hemställningskläm

Ledamoten Ville Jalovaara understödd av ledamoten Sinikka Vepsä föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att staden utreder vilken andel av de fullmäktigemotioner som lämnades in under fullmäktigeperioden 2017–2021 har lett till konkreta åtgärder.

Omröstningsordning

Motförslaget ställdes först mot grundförslaget. Därefter togs hemställningsklämman separat upp till omröstning.

8 omröstningen

Stadsstyrelsens förslag JA, motförslag NEJ

JA-förslag: Stadsstyrelsen

NEJ-förslag: ledamoten Titta Reunanens motförslag

Ja-röster: 58

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Nita Austero, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Maaret Castrén, Jussi Chydenius, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Nora Grotenfelt, Juha Hakola, Timo Harakka, Atte Harjanne, Harry Harkimo, Joel Harkimo, Fardoos Helal, Jenni Hjelt, Anniina Iskanus, Ville Jalo-

vaara, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Marko Kettunen, Otso Kivekäs, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Mia Nygård-Peltola, Maria Ohisalo, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Anni Sinnemäki, Tuomas Tuomi-Nikula, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Nej-röster: 26

Paavo Arhinmäki, Jussi Halla-aho, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Anna Karhumaa, Erkki Karinoja, Elina Kauppila, Mai Kivelä, Laura Kolehmainen, Vesa Korkkula, Laura Korpinen, Ajak Majok, Petra Malin, Sami Muttilainen, Tuomas Nevanlinna, Johanna Nuorteva, Mikko Paunio, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Juhani Strandén, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Thomas Wallgren

Blanka: 1

Oona Hagman

Stadsfullmäktige godkände stadsstyrelsens förslag.

9 omröstningen

Ledamoten Ville Jalovaaras förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: ledamoten Ville Jalovaaras hemställningskläm

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 42

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Niita Austero, Eva Biaudet, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Jussi Chydenius, Mika Ebeling, Nora Grotenfelt, Oona Hagman, Jussi Halla-aho, Timo Harakka, Harry Harkimo, Joel Harkimo, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Jenni Hjelt, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Marko Kettunen, Mai Kivelä, Vesa Korkkula, Laura Korpinen, Heimo Laaksonen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Mikko Paunio, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Pirkko Ruohonen-Lerner, Mirita Saxberg, Juhani Strandén, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Thomas Wallgren, Sinikka Vepsä, Maarit Vierunen

Nej-röster: 3

Otto Meri, Sami Muttilainen, Wille Rydman

13.04.2022

Ärende/5

Blanka: 39

Paavo Arhinmäki, Harry Bogomoloff, Maaret Castrén, Fatim Diarra, Juha Hakola, Atte Harjanne, Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanus, Atte Kaleva, Anna Karhumaa, Arja Karhuvaara, Erkki Karinoja, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Laura Kolehmainen, Ajak Majok, Petra Malin, Nina Kataariina Miettinen, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Maria Ohisalo, Matias Pajula, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Anni Sinnemäki, Tuomas Tuomi-Nikula, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Frånvarande: 1

Tuomas Nevanlinna

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Ville Jalovaaras förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Antti Peltonen, tf. förvaltningsdirektör, telefon: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Helsingin kaupungin hallintosäntö 1.5.2022
- 2 Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n ja 12 §:n rinnakkaistekstit

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

De föreslagna ändringarna i förvaltningsstadgan gäller behandlingen av fullmäktigemotioner i 30 kap. 11 § och 12 §.

Ändring av motionssystemet

Det föreslås att motionssystemet ska ändras på så sätt att motionerna besvaras av en nämnd eller direktion, i stället för av stadsstyrelsen, då de åtgärder som föreslås i motionen hör till befogenheterna för nämnden eller direktionen i fråga eller till befogenheterna för en myndighet som lyder under denna. Stadsstyrelsen ska alljämt besvara motioner

då de åtgärder som föreslås i motionen hör till dess egna befogenheter, till befogenheterna för myndigheter som lyder direkt under stadsstyrelsen eller till stadsfullmäktiges befogenheter. Dessutom ska stadsstyrelsen besvara motioner som har undertecknats av minst 25 fullmäktigeledamöter. Svaren på motioner som överskrider denna gräns för undertecknare ska behandlas i stadsfullmäktige.

Den föreslagna ändringen flyttar delvis ansvaret för att besvara motionen närmare den myndighet som i vilket fall som helst fattar beslut om de åtgärder som föreslås i motionen. Enligt förslaget blir processen likadan som behandlingsordningen för invånarinitiativ. Eftersom det i alla fall är fråga om motioner väckta av förtroendevalda, ska svaren lämnas av ett organ och inte direkt av en tjänsteinnehavare. Fullmäktige ska enbart behandla motionssvar som undertecknats av minst 25 ledamöter. Detta minskar sannolikt antalet sådana ärenden som behandlas i fullmäktige som inte kan anses vara strategiska, principiellt betydande eller ekonomiskt vittgående.

Det är meningen att stadsstyrelsen fortfarande har kontroll över motionsprocessen, eftersom stadsstyrelsen beslutar vilket organ som besvarar varje enskild motion och dessutom kan förbehålla sig rätten att besvara vilken motion som helst. Uppgiften är lämplig för stadsstyrelsen dels i den nuvarande rollen som organ för motionssvar, dels i rollen som centralt operativt organ och beredare av fullmäktigeärenden.

Gränsen för antalet undertecknare av motioner ska alltså höjas. Inga ändringar föreslås för gruppmotionerna och budgetmotionerna, men det ska bli möjligt för varje fullmäktigegrupp att göra åtta gruppmotioner per fullmäktigeperiod i stället för nuvarande fyra. Det är också meningen att tidsfristen på åtta månader för ett motionssvar ska bevaras. Förvaltningsstadgan styr inte längre när motionssammanträden hålls i fullmäktige, utan motionssvaren behandlas i jämn takt under året inom ramen för tidsfristerna. Detta minskar antalet långa sammanträden och gör det lättare att balansera antalet ärenden vid fullmäktiges sammanträden.

Nuläge och lagstiftning

Bestämmelser om fullmäktigemotioner finns varken i kommunallagen eller någon annan lag, utan kommunerna får själva besluta om behandlingsprocesserna för motioner. I rättslitteraturen har det ändå ansetts att det finns en motionsrätt trots att direkt reglering saknas. Enligt kommunallagen (410/2015) ska förvaltningsstadgan innehålla behövliga bestämmelser om behandling av fullmäktigeledamöternas motioner (90 § 1 mom. 3 punkten, underpunkt c).

13.04.2022

Ärende/5

Enligt den gällande förvaltningsstadgan kan en fullmäktigeledamot väcka en motion om stadens gemensamma angelägenheter genom att skriftligen lämna in den i mötessystemet under ett fullmäktigesammanträde. Motionssvaret bereds i samarbete mellan stadskansliet och sektorerna. Efter beredningen föreläggs motionssvaret fullmäktige inom åtta månader, om motionen har minst 15 undertecknare. Om antalet undertecknare är färre än 15, behandlas motionssvaret av stadsstyrelsen. Svar på gruppmotioner behandlas alltid i fullmäktige oberoende av antalet undertecknare.

Budgetmotionen är en särskild motionskategori. En motion är en budgetmotion om den gäller anslag som ska tas upp i budgeten för följande år. Dessa motioner behandlas i fullmäktige i samband med budgeten. Det är meningen att de åtgärder som föreslås i motionerna övervägs i samband med budgetberedningen.

Enligt anvisningarna för budgetarbetet ska nämnderna och direktionserna behandla sina utlåtanden om budgetmotionerna samtidigt med budgetförslagen. I utlåtandena ska det redogöras för hur de åtgärder som föreslås i motionen har beaktats i budgetförslaget. I utlåtandet ska det entydigt anges hur mycket den åtgärd som föreslås i motionen ökar/minskar anslagsbehovet och om anslagen ingår i förvaltningens budgetförslag. Åtgärdens effekter på prestationsmängderna ska uppges på motsvarande sätt, likaså om ändringarna ingår i budgetförslaget.

Utmaningar med det nuvarande systemet

Det nuvarande systemet innebär att också motioner med relativt liten betydelse föreläggs fullmäktige, förutsatt att de har minst femton undertecknare. Omfattningen, aktualiteten eller den politiska vikten av de åtgärder som föreslås i motionen har ingen betydelse i detta avseende.

Det är inte ändamålsenligt att i synnerhet motioner som syftar till mindre åtgärder behandlas i stadsfullmäktige. Det slutliga motionssvaret kan enligt förslaget också ges av stadsstyrelsen, en nämnd eller en direktion, som även har de befogenheter som behövs för att vidta de åtgärder som föreslås i motionen.

I nuläget behandlas motionssvar i fullmäktige på så sätt att de koncentreras till motionssammanträden som bestämts på förhand. En koncentration till fyra årliga sammanträden innebär att dessa sammanträden har många ärenden och pågår länge. Ofta överförs ärenden från dessa sammanträden till följande sammanträde, vilket gör det svårt att balansera antalet ärenden vid sammanträdena.

Förslag till lösning

Gränserna för antalet undertecknare höjs till 25. Diskussionen i stadsfullmäktige kan således bättre koncentreras till de frågor som hör till dess befogenheter, som kräver en mer omfattande politisk debatt eller som politiskt är mest betydelsefulla eller aktuella.

Stadsstyrelsens roll i ledningen av stadens verksamhet, förvaltning och ekonomi förstärks i och med att den får mer omfattande befogenheter att besluta om vilket organ som behandlar och besvarar motioner som undertecknats av färre än 25 ledamöter.

Det föreslås att förvaltningsstadgan ändras på så sätt att motioner som undertecknats av färre än 25 ledamöter ska besvaras av det organ som har behörighet i en viss fråga eller av en behörig underlydande myndighet. Nämnderna och direktionerna ska således ge de slutliga svaren på frågor inom ramen för deras behörighet. Svaren lämnas till fullmäktigeledamöterna för kännedom på samma sätt som svaren på hemställningsklämmor. Stadsstyrelsen besvarar däremot sådana motioner som inte hör till dessa organ.

I stället för att behandlas vid motionssammanträden kan motioner enligt förslaget behandlas inom utsatt tid allt eftersom svaren blir färdiga. Detta leder till att sammanträdenas längd och antalet ärenden som behandlas vid dem hålls i bättre balans. Det blir också lättare att ändamålsenligt balansera och planera sammanträdena.

Stadsstyrelsen ska inte heller fatta beslut om vid vilket fullmäktigesammanträde en enskild motion behandlas, utan behandlingen kan göras mer flexibel genom att tillsammans med fullmäktiges ordförande planera in behandlingen av motioner separat vid lämpliga sammanträden. Motionen måste ändå behandlas inom utsatt tid, och den som väckt motionen ska i tid få veta vid vilket sammanträde motionssvaret behandlas.

Förhandlingar mellan fullmäktigegrupper, stadsstrategin och ledarskapssystemet

I samband med förhandlingarna om förtroendeposter sommaren 2021 kom fullmäktigegrupperna överens om att reformen av motionssystemet fortsätter med separata förhandlingar utgående från det arbete som gjorts under fullmäktigeperioden 2017–2021.

Den föreslagna ändringen stämmer överens med den nyligen godkända stadsstrategin för 2021–2025. Enligt strategin ska staden inleda konkreta reformer som medför ökad effektivitet, produktivitet, större ekonomiskt spelrum och resurser i stadens verksamhet.

Syftet med ändringen är att förenkla processerna för och behandlingen av motionssvar samt att effektivt styra uppgiften att besvara motioner

13.04.2022

Ärende/5

till det organ som har den bästa sakkunskapen och är behörigt att vidta de åtgärder som föreslås. Samtidigt kan fullmäktige koncentrera debatten till frågor som är mest naturliga för stadens högsta beslutsfattande organ på en strategisk nivå.

Ett av målen för reformen av ledarskapssystemet 2017 var att stärka stadsfullmäktiges och stadsstyrelsens ledarskapsroller. Samtidigt skapades starka sektornämnder. Den föreslagna ändringen stödjer också den här idén och den här uppgiftsfördelningen.

Stadsstyrelsen föreslås bli den som huvudsakligen samordnar motionssvaren. En del av ansvaret för att besvara motioner ska däremot överföras till sektornämnderna, i enlighet med deras behörighet och kunskapsområde.

Fortsättning av ärendet

Om stadsfullmäktige godkänner de punkter i förvaltningsstadgan som gäller ändringen av motionssystemet, ska stadskansliet efter verkställighetsbeslutet planera de nya processerna för behandlingen av motioner och för beredningen av motionssvar och ge anvisningar om dem.

Beredning av ärendet

Bestämmelserna i förvaltningsstadgan om en ändring av motionssystemet har beretts i samarbete mellan stadskansliets förvaltningsavdelning och ekonomi- och planeringsavdelning. Ärendet har behandlats av styrgruppen för förvaltningsförfarande 4.11.2020 och av stadgearbetsgruppen 16.11.2020.

Stadsstyrelsen beslutade 7.3.2022 (175 §) återremittera ändringarna i förvaltningsstadgan för ny beredning. Till skillnad från det ursprungliga förslaget slopas gränserna för antalet undertecknare inte, utan svaren på motioner med minst 25 undertecknare föreläggs alltid fullmäktige. Förslaget stämmer överens med beslutet om återremittering.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Antti Peltonen, tf. förvaltningsdirektör, telefon: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Helsingin kaupungin hallintosäntö 1.5.2022
- 2 Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n ja 12 §:n rinnakkaistekstit

Sökande av ändring

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax

FO-nummer
0201256-6

Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

13.04.2022

Ärende/5

Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 28.03.2022 § 224

HEL 2020-013928 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Helsingin kaupungin hallintosäännön liitteen 1 mukaisesti 1.5.2022 lukien.

Käsittely

28.03.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Palautusehdotus:

Jussi Halla-aho: Asia palautetaan valmisteltavaksi siten, että valtuutulla on mahdollisuus joko esitellä aloitteensa valtuustossa sen jättämisen yhteydessä tai kommentoida siihen lautakunnassa annettua vastausta riippumatta aloitteen sisällöstä, merkittävydestä tai allekirjoittajien määrästä. Varsinaista keskustelua ei tässä yhteydessä tarvitse sallia.

Jussi Halla-ahon palautusehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Minja Koskelan ensimmäinen vastaehdotus: Esityksestä muutetaan valtuutettujen edellytetty allekirjoitusmäärä 25:stä 20:een.

Perustelu: teimme saman sisältöisen esityksen viimeksi palautuksena. Aloitejärjestelmä kaipaa sujuvoittamista, mutta 25 allekirjoitusta on liian runsas nosto.

Kannattaja: Paavo Arhinmäki

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Minja Koskelan ensimmäinen vastaehdotus

Jaa-äännet: 11

Elisa Gebhard, Juha Hakola, Suvi Pulkkinen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

13.04.2022

Ärende/5

Ei-äännet: 3

Paavo Arhinmäki, Jussi Halla-Aho, Minja Koskela

Poissa: 1

Juhana Vartiainen

Kaupunginhallitus päätti hylätä ehdotuksen äänin 11 – 3 (1 poissa).

Minja Koskelan toinen vastaehdotus: Poistetaan seuraava kohta sivulta 4:

“Esitetty muutos on vastikään hyväksytyyn kaupunkistrategian 2021-25 mukainen. Strategian mukaan käynnistetään sellaisten konkreettisten uudistusten toimeenpano, jotka tuovat lisää tehokkuutta, tuottavuutta, taloudellista liikkumavaraa ja voimavaroja kaupungin toimintaan.”

Lisäksi muutetaan seuraavaa kohtaa:

“Samalla valtuusto pystyy keskittymään keskustelemaan asioista, jotka luontevimmin kuuluvat kaupungin ylimmälle, strategisen tason päätöksentekotoimielimelle.”

Muutettu muoto:

“Samalla valtuusto pystyy keskittymään keskustelemaan asioista, jotka luontevimmin kuuluvat kaupunginvaltuustolle.”

Perustelu: kaupunginvaltuustolla on paitsi strategisen tason päätöksentekorooli, myös poliittinen rooli demokraattisen keskustelun mahdollistajana. Tehokkuuteen vetoaminen tuntuu valtuuston työskentelyn kokonaiskuvan näkökulmasta suppealta. Allekirjoitusmäärän nosto tulee pohjassa perustelluksi myös ilman näitä nimenomaisia kohtia.

Kannattaja: Reetta Vanhanen

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Minja Koskelan vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Jussi Halla-Aho jätti päätöksestä eriävän mielipiteen seuraavilla perusteluilla:

Asia olisi tullut palauttaa valmisteltavaksi siten, että valtuutetulla on mahdollisuus joko esitellä aloitteensa valtuustossa sen jättämisen yhteydessä tai kommentoida siihen lautakunnassa annettua vastausta riippumatta aloitteen sisällöstä, merkittävydestä tai allekirjoittajien määrästä. Varsinaista keskustelua ei tässä yhteydessä tarvitsisi sallia.

07.03.2022 Palautettiin

13.04.2022

Ärende/5

28.02.2022 Pöydälle

14.02.2022 Pöydälle

03.02.2022 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi